

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยบูรณาการอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ที่ร่วมกับการใช้กิจกรรม
การเรียนรู้แบบสืบค้นเป็นฐานเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม
และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย

Designing Learning Experiences Integrating Spatial Identity Combined with
Inquiry-Based Learning Activities to Enhance Innovation Thinking Skills
and Social Skills of Early Childhood

ญาณิศา ภีระบรรณ^{1*}, นัตต อัสภาภรณ์² และศักดิ์ดา สวาทยานันท์²
Yanisa Piraban^{1*}, Natad Assapaporn² and Sakda Swathanan²

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

¹Graduate in Curriculum and Instruction Division, Faculty of Education, Chiang Mai University

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

²Assistant Professor Dr. of Curriculum and Instruction Division, Faculty of Education, Chiang Mai University

*Corresponding author, E-mail: yanisa038@gmail.com

(Received: May 1, 2025; Revised: May 29, 2025; Accepted: May 30, 2025)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของเด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยบูรณาการอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ที่ร่วมกับการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบค้นเป็นฐานเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยบูรณาการอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ที่ร่วมกับการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบค้นเป็นฐานเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา คือ เด็กปฐมวัย อายุ 5-6 ปี ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนวัดนันทาราม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 29 คน เครื่องมือในการศึกษานี้ประกอบด้วย 1) แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จำนวน 12 แผน รวม 21 ชั่วโมง 2) แบบประเมินทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมหลังได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และ 3) แบบสังเกตทักษะทางสังคมก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ค่าร้อยละ ผลการศึกษาพบว่า 1) ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับคุณภาพ ดีเยี่ยม คิดเป็นร้อยละ 95.73 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่กำหนดไว้ และ 2) ทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สูงขึ้นกว่าก่อนได้รับการประสบการณ์การเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับคุณภาพ ดีเยี่ยม มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 98.21 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่กำหนดไว้

คำสำคัญ : อัตลักษณ์เชิงพื้นที่, การเรียนรู้แบบสืบค้นเป็นฐาน, ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม, ทักษะทางสังคม, การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

ABSTRACT

The research is Designing Learning Experiences Integrating Spatial Identity Combined with Inquiry-Based Learning Activities to Enhance Innovation Thinking Skills and Social Skills of Early Childhood. The purposes of this research were: 1) to examine the innovative thinking skills of early childhood children after participating in the integrated learning experiences and compare the outcomes with the benchmark of 70%, and 2) to compare the social skills of early childhood children before and after participating in the same integrated learning experiences, also in relation to the 70%. The target group consisted of 29 kindergarten level 3 students in the second semester of the 2024 academic year at Watnantaram School, Chiang Mai Province. The research instruments included: 1) a learning experience plan integrating local identity with inquiry-based learning activities, consisting of three learning units with a total of 12 lesson plans, conducted over a period of 21 hours; 2) an innovative thinking skills assessment form for use after the learning experience; and 3) an observation form to assess social skills before and after the implementation of the learning activities. The data were analyzed using mean, standard deviation, and percentage. The research results indicated that: 1) The innovative thinking skills of the children were at an excellent level, with an average score of 95.73 percent, exceeding the benchmark of 70% and 2) The social skills of children after participating in the learning experiences improved compared to before participating in the learning experiences, and were at an excellent level overall, with an average percentage of 98.21, which was also higher than the 70%.

Keywords: Spatial Identity, Inquiry-Based Learning, Innovation Thinking Skills, Social Skills, Designing Learning Experiences for Early Childhood Education

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเต็มไปด้วยความซับซ้อนและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การศึกษาถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของบุคคลให้สามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะในระดับการศึกษาปฐมวัย ซึ่งเป็นช่วงวัยสำคัญของการวางรากฐานพัฒนาการทั้งทางร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา การพัฒนาเด็กในช่วงวัยนี้จึงเป็นการลงทุนเชิงยุทธศาสตร์เพื่อสร้างพลเมืองที่มีคุณภาพในอนาคต หนึ่งในทักษะสำคัญของมนุษย์ในศตวรรษที่ 21 คือ ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม ซึ่งช่วยให้บุคคลสามารถคิดสร้างสรรค์ แก้ปัญหา และปรับตัวต่อสถานการณ์ใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในโลกยุค VUCA (Volatility, Uncertainty, Complexity, Ambiguity) ที่เต็มไปด้วยความไม่แน่นอนและซับซ้อน การส่งเสริมทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมตั้งแต่วัยปฐมวัยจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพราะเด็กในช่วงวัยนี้มีพัฒนาการสมองสูงสุด เปิดรับประสบการณ์ใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความอยากรู้อยากเห็นตามธรรมชาติ กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริงจะช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และปลูกฝังทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมในระยะยาว สอดคล้องกับแนวคิดของ Dyer (2019) ที่เน้นการพัฒนาทักษะการค้นหาค้นคว้า (Discovery Skills) ได้แก่ การตั้งคำถาม การสังเกต การทดลอง การสร้างเครือข่าย และการคิดเชื่อมโยง ซึ่งสามารถฝึกฝนได้ตั้งแต่วัยเด็กหากมีการออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสม

นอกจากทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมแล้ว ทักษะทางสังคมก็เป็นอีกหนึ่งทักษะสำคัญที่ต้องพัฒนาไปพร้อมกัน เพราะการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไม่ได้เกิดขึ้นจากการปฏิบัติคนเดียว แต่ต้องผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ทักษะทางสังคมช่วยให้เด็กสามารถสื่อสาร แบ่งปัน ช่วยเหลือกัน และอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้ยังสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จในชีวิตทั้งด้านการเรียนและการทำงาน สอดคล้องกับข้อเสนอของ สุตาพร ปัญญาฤกษ์ และเสริมศรี

ไชยศรี (2558) ที่ระบุว่า ทักษะทางสังคม (Social Skills) หรือความฉลาดทางสังคม (Social Quotient : SQ) เป็นหนึ่งในสามปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในโลกการทำงานยุคปัจจุบัน โดยเป็นความสามารถที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและจิตลักษณะในการปฏิสัมพันธ์และการสื่อสารในสังคมเพื่อสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้อื่น การพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยจึงควรเน้นการให้เด็กได้มีประสบการณ์ร่วมกับผู้อื่นผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการช่วยเหลือ การแบ่งปัน การทำงานเป็นทีม และการเรียนรู้บทบาททางสังคม เช่น การรอคอย การผลัดเปลี่ยนบทบาท และการแก้ปัญหาาร่วมกัน

โรงเรียนวัดนันทาราม ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การปกครองของเทศบาลตำบลไชยสถาน อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นหนึ่งในหกจังหวัดน่านำร่องที่ได้รับการประกาศให้เป็น “พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา” ตามพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 (ราชกิจจานุเบกษา, 2562) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบทชุมชน โรงเรียนนี้ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรม เช่น ชาวล้านนา ไทยจีน ชาวไต และชาวเชียงแสน ซึ่งมีอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นอันหลากหลาย ทั้งในด้านอาหาร เครื่องแต่งกาย การแพทย์แผนโบราณ และงานหัตถกรรม การใช้ชุมชนเป็นฐานในการจัดการเรียนรู้จึงเป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้จากสภาพแวดล้อมจริง โดยการสังเกต การจำแนก และการสรุปผลข้อมูลจากสิ่งที่อยู่รอบตัว ซึ่งหากได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง จะช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหาในระดับสูง อย่างไรก็ตาม จากผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยโรงเรียนวัดนันทารามระหว่างปี 2562-2565 พบว่า แม้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายที่ดีมาก แต่ยังพบข้อจำกัดในด้านการทำงานร่วมกัน การรอคอย และการปฏิบัติตามกติกาในห้องเรียน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาทักษะทางสังคมเพิ่มเติม อีกทั้งผลการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ยังชี้ให้เห็นว่า เด็กปฐมวัยยังขาดทักษะพื้นฐานในบางด้าน จึงจำเป็นต้องพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สร้างโอกาสให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง และเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาเด็กปฐมวัยหนึ่งในแนวทางที่ผู้ศึกษามีความสนใจคือ การเรียนรู้ผ่านกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry-Based Learning) หรือเรียกอีกชื่อว่าการเรียนรู้แบบการสืบค้นเป็นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับธรรมชาติของเด็กปฐมวัยที่มีความอยากรู้อยากเห็น การเรียนรู้แบบสืบค้นเป็นฐานเน้นการตั้งคำถาม การสังเกต การทดลอง และการหาคำตอบด้วยตนเอง ซึ่งช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านความคิด การแก้ปัญหา และการสร้างองค์ความรู้ใหม่ กระบวนการนี้สอดคล้องกับแนวคิดของนักการศึกษาอย่าง สอดคล้องกับแนวคิดของ Bruner (อ้างถึงใน วรณิ ลิ้มอักษร, 2554) ที่เสนอว่า ความอยากรู้อยากเห็นของเด็ก เป็นแรงผลักดันให้เกิดการสำรวจและปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ซึ่งนำไปสู่การเรียนรู้โดยการค้นพบ นอกจากนี้ Dewey ผู้เสนอทฤษฎี Learning by Doing (Carol Garhart Mooney, 2000) เชื่อว่าการศึกษาคือกระบวนการของชีวิตและการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเกิดขึ้นเมื่อเด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ได้ลงมือปฏิบัติจริงทั้งในรูปแบบการเรียนรู้รายบุคคลและการทำงานร่วมกันในสังคม สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ที่ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาความสามารถในการสืบค้นความรู้ของเด็กปฐมวัย โดยกำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในมาตรฐานที่ 12 ซึ่งระบุว่าเด็กปฐมวัยควรมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และสามารถแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ทั้งนี้ ตัวบ่งชี้ 12.2 กำหนดว่าเด็กอายุ 5-6 ปีควรสามารถค้นหาคำตอบของข้อสงสัยด้วยตนเองผ่านวิธีการที่หลากหลาย บทบาทของครูปฐมวัยจึงมีความสำคัญในการเอื้ออำนวยให้เด็กสามารถสืบค้นความรู้ได้อย่างเหมาะสมกับพัฒนาการซึ่งเป็นการกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็น และส่งเสริมทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ เด็กจะเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเมื่อสามารถเชื่อมโยงข้อค้นพบและพัฒนาแนวคิดรวบยอดจากการสืบค้น ทั้งนี้ แนวคิดของวิกอตสกี (1995, อ้างถึงใน วัฒนา มัคคสมัน, 2554) ชี้ให้เห็นว่าการเรียนรู้ของเด็กเกิดขึ้นผ่านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมโดยการได้รับการสนับสนุน การชี้แนะ และการร่วมมือกับบุคคลรอบข้างจะช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก (เทพกัญญา พรหมขัติแก้ว, 2563) ดังนั้น การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้สำรวจแหล่งเรียนรู้ และมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมโดยตรงย่อมเป็นแนวทางที่ช่วยกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็น และส่งเสริมให้เด็กสามารถแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้โดยการสืบค้นหาความรู้หรือสืบค้นเป็นฐานจากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นจากบริบทของอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ (Spatial identity) นับเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบกระบวนการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพราะช่วยให้เด็กสร้างองค์ความรู้ผ่านการสำรวจ ค้นคว้า และคิดวิเคราะห์อย่างมีความหมาย การเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับบริบทของชุมชนและสิ่งแวดล้อมรอบตัวไม่เพียงพัฒนาทักษะทางสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ และการคิดเชิงนวัตกรรม แต่ยังช่วยให้เด็กภาคภูมิใจในรากเหง้าวัฒนธรรมของตน และส่งเสริมการสืบสานมรดกทางวัฒนธรรม นอกจากนี้ การเรียนรู้ผ่านสถานการณ์จริงยังช่วยพัฒนาแนวคิดที่ยืดหยุ่น กล้าลองผิดลองถูก และกล้าตั้งคำถาม ซึ่งเป็นทักษะสำคัญของนวัตกรรมในอนาคต ในขณะเดียวกันการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับบริบทพื้นที่ยังเปิดโอกาสให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลหลากหลายภายในชุมชน เช่น ผู้สูงอายุ ช่างฝีมือ ราษฎ์ท้องถิ่น หรือผู้นำชุมชน ซึ่งเอื้อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันและเป็นการส่งเสริมทักษะทางสังคมที่สำคัญไม่ว่าจะเป็นทักษะการสื่อสาร การฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การทำงานเป็นทีม และการเคารพความแตกต่าง ทั้งหมดนี้เป็นรากฐานของการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีคุณภาพ และมีจิตสำนึกต่อส่วนรวม การจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทของพื้นที่จึงไม่เพียงแต่ช่วยเสริมสร้างความภาคภูมิใจในรากเหง้าทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ของตนเท่านั้นหากยังเป็นแนวทางที่วางรากฐานให้เด็กสามารถ “เรียนรู้เพื่อเปลี่ยนแปลง” กล่าวคือ เด็กจะเติบโตขึ้นเป็นพลเมืองที่มีความคิดสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ และสามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืน การพัฒนาเด็กปฐมวัยด้วยการเรียนรู้ผ่านกระบวนการสืบเสาะไม่เพียงตอบโจทย์ต่อการสร้างนวัตกรรมในอนาคตแต่ยังช่วยเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นต่อการอยู่ร่วมกันในสังคม เป็นการเตรียมความพร้อมให้เด็กเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ พร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างมั่นใจและมีความสุข

จากที่มาและความสำคัญดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงตระหนักถึงความสำคัญของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของศตวรรษที่ 21 ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การเรียนรู้ผ่านกระบวนการสืบค้นเป็นฐานจึงเป็นแนวทางที่เหมาะสมในการส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมควบคู่กับทักษะทางสังคมอย่างสมดุล ผ่านการตั้งคำถาม การสังเกต การทดลอง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการลงมือปฏิบัติจริงในบริบทที่มีความหมายและใกล้ชิดกับชีวิตประจำวันของเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อบูรณาการอัตลักษณ์ของชุมชนบริเวณรอบโรงเรียนวัดนันทาราม ซึ่งมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและทรัพยากรในชุมชนที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ในฐานะครูผู้สอนระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 3 ผู้ศึกษาจึงมีความตั้งใจที่จะพัฒนากระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยการบูรณาการอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ที่ร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบค้นเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมและทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของเด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยบูรณาการอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ร่วมกับการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบค้นเป็นฐานเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยบูรณาการอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ร่วมกับการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบค้นเป็นฐานเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70

นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ให้นิยามคำศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้ คือ

1. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยบูรณาการอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ร่วมกับการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบค้นเป็นฐาน หมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้แผนการจัดประสบการณ์ที่ผู้ศึกษาได้ออกแบบขึ้นโดยมุ่งเน้นให้เด็กได้มีโอกาสลงมือปฏิบัติจริงเพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมและทักษะทางสังคม การบูรณาการ

อัตลักษณ์เชิงพื้นที่ของเทศบาลตำบลไชยสถานกับกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบค้นเป็นฐาน 5 ขั้นตอน โดยแต่ละกิจกรรมจะกระตุ้นให้เด็กได้ฝึกการคิด การสังเกต การตั้งคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่พบ เก็บรวบรวมข้อมูลและหลักฐานในรูปแบบของตนเอง อธิบายและเชื่อมโยงสิ่งที่ค้นพบ แลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้อื่น และนำเสนอสิ่งที่ได้ค้นพบในรูปแบบที่เหมาะสมกับตนเอง กิจกรรมการเรียนรู้แต่ละกิจกรรมใช้เวลา 60 นาที

2. อัตลักษณ์เชิงพื้นที่ หมายถึง ลักษณะเด่นหรือเอกลักษณ์เฉพาะของพื้นที่ ซึ่งในที่นี้หมายถึงเทศบาลตำบลไชยสถาน อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ โดยสามารถสะท้อนอัตลักษณ์ดังกล่าวผ่านคำขวัญของตำบลที่ว่า “ไชยสถานเมืองชุมชนเศรษฐกิจ แหล่งรวมสิ่งศักดิ์สิทธิ์ พระพุทธผืนแสนห้า คูเมืองเชียงใหม่ 700 กว่าปี ดันยมนา งามล้ำค่าประเพณีวัฒนธรรม” ผู้ศึกษาจึงได้นำคำขวัญนี้มาศึกษาเพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์อัตลักษณ์เชิงพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การจัดทำหน่วยการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ได้แก่ 1) หน่วยเรียนรู้ผ่านวัด : ประเพณีและวัฒนธรรมของเรา 2) หน่วยหัตถกรรมสร้างสรรค์แห่งไชยสถาน (เครื่องจักสานบ้านเฮา) 3) หน่วยดันยมนา พาเล่าเรื่อง

3. กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบค้นเป็นฐาน หมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ค้นพบความรู้ใหม่โดยการเชื่อมโยงความรู้เดิมที่มีอยู่กับความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการสืบค้นเป็นฐาน ซึ่งอิงตามกรอบการเรียนรู้และแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้บูรณาการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และคณิตศาสตร์ในระดับปฐมวัย ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 โดยประกอบด้วย 5 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1) ตั้งคำถาม นำทางให้รู้ (ขั้นการมีส่วนร่วมในคำถาม) ขั้นที่ 2) สืบค้นให้ดี มีคำตอบ (ขั้นการเก็บข้อมูลหลักฐาน) ขั้นที่ 3) เล่าแจ้ง แสดงความ (ขั้นการอธิบายสิ่งที่พบ) ขั้นที่ 4) เชื่อมโยงเข้ากัน ปั่นเรื่องราว (ขั้นการเชื่อมโยงสิ่งที่พบกับสิ่งที่ผู้อื่นพบ) และ ขั้นที่ 5) สรุปข้อมูลสู่การสร้างสรค์นวัตกรรม (ขั้นการสื่อสาร ให้เหตุผล ออกแบบและสร้างสรค์นวัตกรรม) ในแต่ละขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้เหล่านี้จะช่วยส่งเสริมทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมและทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ทักษะการการคิดเชิงนวัตกรรม หมายถึง ความสามารถของเด็กปฐมวัย อายุ 5-6 ปี ในการคิดสร้างสรรค์และพัฒนาวิธีการใหม่ ๆ ผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่ใช้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยบูรณาการอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบค้นเป็นฐาน ซึ่งสามารถแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้อย่างเป็นรูปธรรม ผู้ศึกษาได้สังเคราะห์องค์ประกอบของทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมจากงานวิจัยของนักการศึกษา โดยประกอบด้วย 5 ทักษะหลัก ดังนี้ 1) ความสามารถในการสังเกตและตั้งคำถาม 2) ความสามารถในการทดลองหรือแก้ไขปัญห 3) ความสามารถในการเชื่อมโยงและสร้างสรค์นวัตกรรมใหม่ 4) การทำงานร่วมมือกับผู้อื่น 5) ความสามารถในการสื่อสารและนำเสนอ โดยทักษะเหล่านี้จะถูกประเมินผ่านแบบประเมินทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้น โดยอ้างอิงกับเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 70

5. ทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย หมายถึง พฤติกรรมทางสังคมที่แสดงออกมาโดยเด็กปฐมวัยอายุ 5-6 ปี ซึ่งสะท้อนถึงความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยแบ่งเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) ด้านการทำงานเป็นกลุ่ม 2) ด้านความร่วมมือ 3) ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ซึ่งจะทำการประเมินผ่านแบบประเมินทักษะทางสังคมที่ผู้ศึกษาได้พัฒนาขึ้น โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่ได้กำหนดไว้

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยบูรณาการอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบค้นเป็นฐานสามารถพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมและทักษะทางสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในระดับปฐมวัย หรือผู้ที่สนใจ ในการพัฒนาหน่วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยบูรณาการอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบค้นเป็นฐาน ซึ่งช่วยส่งเสริมทักษะอื่น ๆ เช่น ทักษะการแก้ปัญหาและการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

3. เป็นแนวทางและข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้สนใจด้านวิชาการหรือการศึกษาวิจัยต่อยอดในอนาคต เพื่อพัฒนาการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชนและสังคมปัจจุบัน

วิธีดำเนินการศึกษา

ผู้ศึกษาดำเนินการศึกษาในประเด็น ดังต่อไปนี้

ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ เด็กปฐมวัย อายุ 5-6 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนวัดนันทาราม อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 29 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้พัฒนาแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยอิงตามกรอบการเรียนรู้และแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้บูรณาการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และคณิตศาสตร์ในระดับปฐมวัย ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์อัตลักษณ์เชิงพื้นที่ของเทศบาลตำบลไชยสถาน อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ และสาระที่ควรเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อออกแบบหน่วยการเรียนรู้ ได้แก่

- 1) หน่วยเรียนรู้ผ่านวัด : ประเพณีและวัฒนธรรมของเรา
- 2) หน่วยทัศนกรรมสร้างสรรค์แห่งไชยสถาน (เครื่องจักสานบ้านเฮา)
- 3) หน่วยต้นยางนา พาเล่าเรื่อง

โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบค้นเป็นฐานในการกำหนดขั้นตอนกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ตั้งคำถาม นำทางให้รู้ ขั้นที่ 2 สืบค้นให้ดี มีคำตอบ ขั้นที่ 3 เล่าแจ้ง แสดงความ ขั้นที่ 4 เชื่อมโยงเข้ากัน ปั่นเรื่องราว และขั้นที่ 5 สรุปข้อมูลสู่การสร้างสร้งนวัตกรรม เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมและทักษะทางสังคมให้แก่เด็กปฐมวัย

ขอบเขตด้านตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรต้น คือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยบูรณาการอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ที่ร่วมกับการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบค้นเป็นฐาน

ตัวแปรตาม คือ ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยบูรณาการอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ที่ร่วมกับการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบค้นเป็นฐานเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมและทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย มีทั้งหมด 3 หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วยแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จำนวน 12 แผน รวมระยะเวลา 21 ชั่วโมง ดังตารางที่ 1 โดยนำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไปใช้กับผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งพบว่ามีค่าเฉลี่ย 4.95 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.22 ระดับคุณภาพด้านความเหมาะสมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด โดยมีโครงสร้างหน่วยและแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 โครงสร้างหน่วยและแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้บูรณาการอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ร่วมกับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบสืบค้นเป็นฐาน

หน่วยการเรียนรู้	อัตลักษณ์เชิงพื้นที่สะท้อนผ่านคำขวัญ	ชื่อแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	กิจกรรมสืบค้นเป็นฐาน	จำนวนชั่วโมง
1) หน่วยเรียนรู้ผ่านวัด : ประเพณีและวัฒนธรรมของเรา	แหล่งรวมสิ่งศักดิ์สิทธิ์	1. วัดบ้านฉาง :	ขั้นที่ 1 ตั้งคำถาม นำทางให้รู้	1
	พระพุทธรูป	ความสำคัญของวัดในชุมชนของเรา	ขั้นที่ 2 สืบค้นให้ดี มีคำตอบ	
	ผืนแสนห้า	2. ตามรอยบุญ : เรื่องเล่า	ขั้นที่ 3 เล่าแจ้ง แสดงความ	
	คูเมืองเชียงใหม่ 700 กว่าปี	วัด วัฒนธรรม และประเพณี	ขั้นที่ 4 เชื่อมโยงเข้ากัน ปั่นเรื่องราว	3
	งามล้ำค่าประเพณีวัฒนธรรม	3. สืบสานประเพณีและวัฒนธรรม	ขั้นที่ 5 สรุปข้อมูล สู่การสร้างสรรค์นวัตกรรม	2
2) หน่วย ทัศนคติการสร้างสรรค์แห่งใจสถาน (เครื่องจักสานบ้านเฮา)	ไชยสถานเมือง	4. นิทรรศการมรดกวัฒนธรรม : การค้นพบความงดงามจากชุมชน		1
	ชุมชนเศรษฐกิจ	5. รู้จักเครื่องจักสาน : อัตลักษณ์แห่งไชยสถาน	ขั้นที่ 1 ตั้งคำถาม นำทางให้รู้	1
		6. ท่องโลกเครื่องจักสาน : สิ่งที่ค้นพบเกี่ยวกับเครื่องจักสานในชุมชน	ขั้นที่ 2 สืบค้นให้ดี มีคำตอบ	
		7. สร้างสรรค์เครื่องจักสาน : งานฝีมือในกลุ่มของเรา	ขั้นที่ 3 เล่าแจ้ง แสดงความ	
		8. นิทรรศการเครื่องจักสาน : การแสดงผลงานและการเรียนรู้จากชุมชนกิจกรรม รวมฝันสร้างสรรค์ผลงาน	ขั้นที่ 4 เชื่อมโยงเข้ากัน ปั่นเรื่องราว	3
3) หน่วย ดินยงนา ดินยงนา พาเล่าเรื่อง	ดินยงนา	9. ดินยงนาบ้านเรา : ธรรมชาติน่ารู้ คุ้ระบบนิเวศ	ขั้นที่ 5 สรุปข้อมูล สู่การสร้างสรรค์นวัตกรรม	1
		10. ถิ่นดินยงนา : สืบสานคุณค่าสู่อนาคต	ขั้นที่ 1 ตั้งคำถาม นำทางให้รู้	
		11. ยางนาคู่ชุมชน : คุณประโยชน์และข้อควรระวัง	ขั้นที่ 2 สืบค้นให้ดี มีคำตอบ	
			ขั้นที่ 3 เล่าแจ้ง แสดงความ	
			ขั้นที่ 4 เชื่อมโยงเข้ากัน ปั่นเรื่องราว	2
			ขั้นที่ 5 สรุปข้อมูล สู่การสร้างสรรค์นวัตกรรม	2

หน่วยการเรียนรู้	อัตลักษณ์เชิงพื้นที่สะท้อนผ่านคำขวัญ	ชื่อแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	กิจกรรมสืบค้นเป็นฐาน	จำนวนชั่วโมง
		12. แร่งบันดาลใจจากต้น ยางนา : สู่อารมณ์รักที่ สร้างสรรค์		2
รวมระยะเวลา				21

2. แบบประเมินทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีลักษณะเป็นแบบประเมินทักษะที่ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมินทักษะ 5 ทักษะ ดังนี้ 1) ความสามารถในการสังเกตและตั้งคำถาม 2) ความสามารถในการสืบค้นข้อมูลและแก้ปัญหา 3) ความสามารถในการเชื่อมโยงสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ 4) การทำงานร่วมกับผู้อื่น และ 5) ความสามารถในการสื่อสารและนำเสนอ ตามระดับความสามารถของเด็กในแต่ละด้าน การประเมินผลจะดำเนินการโดยใช้ เกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริกส์ (Rubrics) ในการให้คะแนนเพื่อประเมินทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของเด็กปฐมวัย โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) พบว่า มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 สรุปได้ว่า แบบประเมินมีความสอดคล้องและเหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้

3. แบบสังเกตทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีลักษณะเป็นแบบประเมินสภาพจริง (Authentic Assessment) ประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริกส์ (Rubrics) ในการให้คะแนนพฤติกรรมทักษะสังคมของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการทำงานกลุ่ม 2) ด้านการร่วมมือ 3) ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) พบว่า มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 สรุปได้ว่า แบบประเมินมีความสอดคล้องและเหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาจะเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดังนี้

1. นำหนังสือจากสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อขออนุญาตทำการศึกษา เด็กปฐมวัยอายุ 5-6 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 โรงเรียนวัดนันทาราม อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 29 คน

2. ผู้ศึกษาดำเนินการประเมินทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนใช้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยบูรณาการอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ร่วมกับการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบค้นเป็นฐาน แล้วบันทึกผลลงในแบบสังเกตทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้น

3. ดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยบูรณาการอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบค้นเป็นฐาน จำนวน 12 แผน รวมระยะเวลา 21 ชั่วโมง

4. เมื่อดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ครบทุกแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แล้ว ผู้ศึกษาประเมินทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของเด็กปฐมวัย และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้แบบประเมินทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของเด็กปฐมวัย และแบบสังเกตทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น จากนั้นนำคะแนนที่ได้จากการประเมินผลและบันทึกผลการสังเกตไปวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การประเมินทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของเด็กปฐมวัย ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลในการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลผลที่ระดับร้อยละ 70 ซึ่งอิงจากระดับพัฒนาการ 4 ด้านของเด็กปฐมวัยตามแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ทั้งนี้ ได้มีการปรับใช้เกณฑ์การแปลผลตามแนวคิดของ สุชาติ ศิริสุขไพบูรณ์ (2526) เพื่อให้เหมาะสมกับการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย ดังนี้

ร้อยละ 90 -100	หมายถึง	เด็กปฐมวัยมีทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม อยู่ในระดับ ดีเยี่ยม
ร้อยละ 80-89	หมายถึง	เด็กปฐมวัยมีทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม อยู่ในระดับ ดี
ร้อยละ 70 -79	หมายถึง	เด็กปฐมวัยมีทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม อยู่ในระดับ ปานกลาง
ร้อยละ 60 – 69	หมายถึง	เด็กปฐมวัยมีทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม อยู่ในระดับ พอใช้
ต่ำกว่าร้อยละ 60	หมายถึง	เด็กปฐมวัยมีทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม อยู่ในระดับ ควรปรับปรุง

โดยผู้ศึกษาทำการหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่กำหนด

2. การประเมินทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยใช้แบบสังเกตทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น ผู้ศึกษาใช้การวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการหาค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เทียบกับเกณฑ์การแปลผลร้อยละ 70 โดยอิงจากระดับพัฒนาการ 4 ด้านของเด็กปฐมวัย ตามแนวปฏิบัติการวัด และประเมินผลการเรียนรู้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) โดยปรับเกณฑ์การแปลผลจาก สุชาติ ศิริสุขไพบูรณ์ (2526) ดังนี้

ร้อยละ 90 -100	หมายถึง	เด็กปฐมวัยมีทักษะทางสังคม อยู่ในระดับ ดีเยี่ยม
ร้อยละ 80-89	หมายถึง	เด็กปฐมวัยมีทักษะทางสังคม อยู่ในระดับ ดี
ร้อยละ 70 -79	หมายถึง	เด็กปฐมวัยมีทักษะทางสังคม อยู่ในระดับ ปานกลาง
ร้อยละ 60 – 69	หมายถึง	เด็กปฐมวัยมีทักษะทางสังคม อยู่ในระดับ พอใช้
ต่ำกว่าร้อยละ 60	หมายถึง	เด็กปฐมวัยมีทักษะทางสังคม อยู่ในระดับ ควรปรับปรุง

โดยผู้ศึกษาทำการหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่กำหนด

ผลการศึกษา

1. ผลการศึกษาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของเด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยบูรณาการอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ร่วมกับการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบค้นเป็นฐาน เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยภาพรวม ดังตารางที่ 2

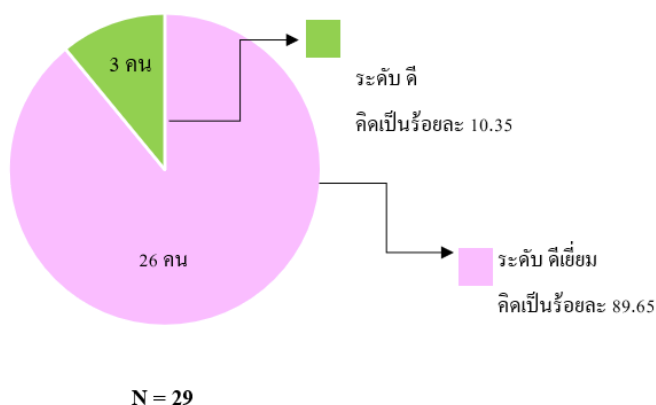

ตารางที่ 2 ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของเด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยบูรณาการอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ ร่วมกับการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบค้นเป็นฐาน (N=29)

ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม ของเด็กปฐมวัย	คะแนน เต็ม	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล	เทียบกับ เกณฑ์ ร้อยละ 70
1) ความสามารถในการสังเกตและตั้งคำถาม	9	89.33	8.04	0.02	ดี	ผ่าน
2) ความสามารถในการสืบค้นข้อมูลและ แก้ปัญหา	9	98.78	8.62	0.22	ดีเยี่ยม	ผ่าน
3) ความสามารถในการเชื่อมโยงและ สร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่	9	98.89	8.90	0.06	ดีเยี่ยม	ผ่าน
4) การทำงานร่วมมือกับผู้อื่น	9	98.89	8.90	0.06	ดีเยี่ยม	ผ่าน
5) ความสามารถในการสื่อสารและนำเสนอ	9	98.78	8.62	0.12	ดีเยี่ยม	ผ่าน
รวม 5 ด้าน	45	95.73	43.08	0.10	ดีเยี่ยม	ผ่าน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 2 พบว่า เด็กปฐมวัยมีทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม โดยรวม 5 ด้านในระดับ ดีเยี่ยม หลังได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่บูรณาการอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ ร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบค้นเป็นฐาน โดยคะแนนเฉลี่ยของทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของเด็กปฐมวัยโดยรวม (N=29) อยู่ที่ 43.08 คะแนน มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.10 คิดเป็นร้อยละ 95.73 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่กำหนดไว้

เมื่อพิจารณาถึงจำนวนเด็กปฐมวัย โดยจำแนกระดับตามผลการประเมินเป็นรายบุคคลจะพบว่า เด็กปฐมวัยมีคะแนน อยู่ในระดับ ดีเยี่ยม จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 89.65 และระดับ ดี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.35 ตามลำดับ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ผลการศึกษาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของเด็กปฐมวัยในภาพรวมหลังได้รับการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยจำแนกตามระดับการประเมินเป็นรายบุคคล

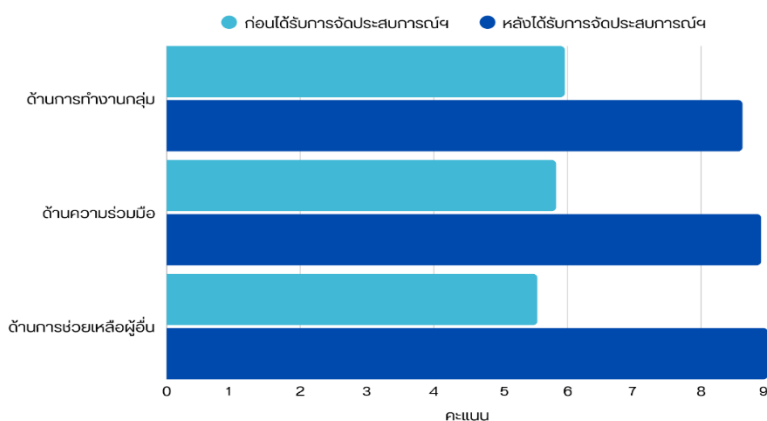
2. ผลการเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยบูรณาการอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ร่วมกับการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบค้นเป็นฐาน เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยภาพรวม ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยบูรณาการอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ร่วมกับการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบค้นเป็นฐานโดยภาพรวม (N=29)

ทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย	คะแนนเต็ม	ก่อนจัดประสบการณ์การเรียนรู้				หลังจัดประสบการณ์การเรียนรู้				ผลต่าง
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ร้อยละ	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ร้อยละ	แปลผล	
1) ด้านการทำงานกลุ่ม	9	5.69	0.53	63.22	ควรปรับปรุง	8.62	0.33	95.79	ดีเยี่ยม	เพิ่มขึ้น
2) ด้านความร่วมมือ	9	5.83	0.36	64.75	ควรปรับปรุง	8.90	0.10	98.85	ดีเยี่ยม	เพิ่มขึ้น
3) ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น	9	5.55	0.35	61.63	ควรปรับปรุง	9.00	0.00	100	ดีเยี่ยม	เพิ่มขึ้น
รวม	27	17.07	0.41	63.20	ควรปรับปรุง	26.52	0.14	98.21	ดีเยี่ยม	เพิ่มขึ้น

ผลการเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จากข้อมูลในตารางที่ 3 พบว่า ก่อนการได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เด็กปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.41 คิดเป็นร้อยละ 63.20 ซึ่งอยู่ในระดับ ควรปรับปรุง หลังการได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เด็กปฐมวัยมีคะแนนทักษะทางสังคมเฉลี่ยเท่ากับ 26.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.14 คิดเป็นร้อยละ 98.21 อยู่ในระดับ ดีเยี่ยม ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่ตั้งไว้ และสูงกว่าก่อนการได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ผลการเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ พบว่าเด็กมีพัฒนาการด้านทักษะทางสังคมดีขึ้นอย่างชัดเจน โดยคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากระดับ ควรปรับปรุง เป็นระดับ ดีเยี่ยม ทั้งในภาพรวมและในทุกด้านย่อย ได้แก่ 1) ด้านการทำงานกลุ่ม 2) ด้านความร่วมมือ และ 3) ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ซึ่งสะท้อนถึงประสิทธิผลของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะทางสังคม ดังแสดงในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนแต่ละด้านของทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาสามารถอภิปรายผลการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาโดยจำแนกเป็นประเด็นได้ ดังนี้

1. ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของเด็กปฐมวัย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถในการสังเกตและตั้งคำถาม 2) ความสามารถในการสืบค้นข้อมูลและแก้ปัญหา 3) ความสามารถในการเชื่อมโยงและสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ 4) การทำงานร่วมกับผู้อื่น และ 5) ความสามารถในการสื่อสารและนำเสนอ หลังได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยบูรณาการอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ร่วมกับการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบค้นเป็นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพ ดีเยี่ยม คะแนนเฉลี่ยทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของเด็กโดยรวม (N=29) อยู่ที่ 43.08 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.10 คิดเป็นร้อยละ 95.75 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่กำหนดไว้ ผู้ศึกษาเล็งเห็นว่าการเชื่อมโยงอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ในการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างการเรียนรู้ที่มีความหมายและยั่งยืน โดยการนำสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นมาเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกระบวนการเรียนรู้ เด็กจะได้เรียนรู้จากสิ่งที่คุ้นเคยและใกล้ตัว ทำให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในบริบทต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากเด็กได้สัมผัสและแก้ปัญหาจากสถานการณ์จริงในชุมชน ของตนเอง เรียนรู้จากสภาพแวดล้อมที่คุ้นเคยและใกล้ตัว ทำให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งและสามารถนำไปสู่การคิดค้นแนวทางใหม่ในการประยุกต์ใช้ความรู้ นอกจากนี้ การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่นไม่เพียงช่วยส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในด้านสติปัญญา สังคม และอารมณ์เท่านั้น แต่ยังมีส่วนช่วยลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษา เมื่อเด็กได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและวัฒนธรรมของตนเอง จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้มากขึ้น และสามารถสร้างสรรค์แนวคิดใหม่ ๆ ที่มีความหมายต่อสังคมรอบตัวได้ การเรียนรู้ในลักษณะนี้ยังช่วยพัฒนาทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 เช่น การคิดวิเคราะห์ ความสามารถในการแก้ปัญหา และความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการคิดเชิงนวัตกรรม สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วิจิตร จักรคำ (2567) ซึ่งพบว่า การจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับอัตลักษณ์ถิ่นสามารถพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหาของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งผลการศึกษาของสุทธิกานต์ กิ่งกำ (2567) ยังชี้ให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ช่วยส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารภาษาไทยและการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้อย่างมีนัยสำคัญ

นอกจากนี้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการสืบค้นเป็นฐานเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้เด็กปฐมวัยเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ โดยประกอบด้วย 5 ขั้นตอนสำคัญที่ช่วยส่งเสริมทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมอย่างเป็นระบบ

ขั้นตอนที่ 1 คือ "ขั้นตั้งคำถาม นำทางให้รู้" เป็นการเริ่มต้นกระบวนการเรียนรู้ด้วยการกระตุ้นความสนใจและสร้างแรงจูงใจภายในให้เด็กเกิดการตั้งคำถาม แนวทางสำคัญในการกระตุ้นให้เด็กมีส่วนร่วมในคำถามคือการใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย เช่น รูปภาพ วิดีโอ วัตถุจริง หรือเรื่องเล่าจากปราชญ์ชาวบ้าน ซึ่งสามารถดึงดูดความสนใจของเด็กและช่วยสร้างบริบทที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่ศึกษา ตัวอย่างเช่น หากหัวข้อที่กำลังเรียนรู้เกี่ยวข้องกับ ตะกร้าสานจากไม้ไผ่ ผู้สอนมีการนำตะกร้าที่มีลวดลายแตกต่างกันมาให้เด็กได้สังเกต พร้อมทั้งคำถามปลายเปิดเพื่อกระตุ้นการคิด วิเคราะห์และแสดงความคิดสร้างสรรค์ เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็น แบ่งปันความรู้เดิม และตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับสิ่งที่สนใจ จากการศึกษาพบว่าเด็กปฐมวัยมีทักษะด้านความสามารถในการสังเกตและตั้งคำถามอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 89.28 ขั้นตอนที่ 2 คือ "ขั้นสืบค้นให้หาคำตอบ" เป็นขั้นตอนที่ส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงด้วยการค้นหาข้อมูล และหลักฐานเกี่ยวกับหัวข้อที่ศึกษา กระบวนการนี้ช่วยพัฒนาทักษะการสังเกต การจำแนก และการวิเคราะห์ข้อมูล ทำให้เด็กสามารถแสวงหาข้อมูลและแก้ปัญหาได้อย่างเป็นระบบ ผลการประเมินพบว่าเด็กปฐมวัยมีความสามารถในการสืบค้นข้อมูลและแก้ปัญหาอยู่ในระดับดีเยี่ยม คิดเป็นร้อยละ 95.79 ขั้นที่ 3 "ขั้นเล่าแจ้ง แสดงความ" เมื่อเด็กได้รวบรวมข้อมูลหลักฐานจากการสำรวจและสืบค้นแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการอธิบายสิ่งที่พบซึ่งเป็นกระบวนการที่ช่วยให้เด็กได้ฝึกทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอข้อค้นพบของตนเอง การอธิบายสิ่งที่พบเป็นการสะท้อนให้เห็นว่าเด็กสามารถสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลที่ได้จากการสังเกต ทดลอง หรือสัมภาษณ์ และสามารถถ่ายทอดออกมาเป็นคำอธิบายที่ชัดเจนได้ การอธิบายสิ่งที่พบยังเป็นโอกาสให้เด็กได้สื่อสารความคิดของตนเองผ่านการพูด การเขียน หรือการใช้สื่ออื่น ๆ เช่น การวาดภาพ การสร้างแผนภาพ หรือการจัดทำสื่อแสดงผลข้อมูลต่าง ๆ การนำเสนอในรูปแบบที่หลากหลายทั้งนำเสนอในรูปแบบเดี่ยวและกลุ่ม นอกจากนี้ยังส่งเสริมการทำงานร่วมกันผ่านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การสรุปข้อค้นพบร่วมกัน และการนำเสนอผลงานในรูปแบบกลุ่ม ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอยู่ในระดับดีเยี่ยม คิดเป็นร้อยละ 98.85 ขั้นตอนที่ 4 คือ "ขั้นเชื่อมโยงเข้ากัน ปั่นเรื่องราว" เมื่อเด็กได้อธิบายสิ่งที่พบจากการสืบค้นและสำรวจแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการเชื่อมโยงข้อค้นพบของตนเองกับข้อค้นพบของผู้อื่น ซึ่งเป็นกระบวนการที่ช่วยให้เด็กสามารถขยายขอบเขตความรู้ของตนเองเรียนรู้มุมมองที่แตกต่าง และพัฒนาทักษะการคิดเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ ในขั้นตอนนี้เด็กจะได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ๆ ผ่านการพูดคุย อภิปราย หรือกิจกรรมกลุ่ม เพื่อเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของข้อมูลที่พบ ตัวอย่างเช่น หากเด็กสองกลุ่มทำการศึกษา ลวดลายของตะกร้าสาน กลุ่มหนึ่งอาจค้นพบว่าลวดลายบางแบบมีความหมาย ขณะที่อีกกลุ่มอาจพบว่ารูปแบบการสานมีผลต่อความแข็งแรงของตะกร้า การแลกเปลี่ยนข้อมูลเหล่านี้จะช่วยให้เด็กสามารถมองเห็นภาพรวมของความรู้ และสร้างความเข้าใจอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น หลังจากใช้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่บูรณาการอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบค้นเป็นฐาน ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมด้านความสามารถในการเชื่อมโยงและสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ของเด็กปฐมวัยในภาพรวมอยู่ในระดับ ดีเยี่ยม เด็กปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ย 9.00 คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งสะท้อนถึงความสามารถที่พัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพ ขั้นตอนที่ 5 คือ "ขั้นสรุปข้อมูล สู่อารมณ์สร้างสรรค์นวัตกรรม" ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยพัฒนาให้เด็กสามารถอธิบายและสนับสนุนข้อคิดเห็นของตนเองอย่างมีเหตุผล โดยใช้ข้อมูล หลักฐาน ภาพ ตาราง หรือแผนผังที่ได้จากการสำรวจและค้นคว้ามาสนับสนุนความคิดเห็นของตน การฝึกทักษะนี้ช่วยพัฒนาการคิดอย่างเป็นระบบ ตลอดจนทักษะการฟังและการอีกด้วย นอกจากนี้ การออกแบบและสร้างสรรค์นวัตกรรมยังเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้เด็กสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ ในชีวิตจริง เช่น การปรับปรุงรูปแบบตะกร้าสานให้ทนทานขึ้น หรือเพิ่มความสะดวกในการใช้งาน ซึ่งเป็นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน หลังจากใช้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่บูรณาการอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบค้นเป็นฐาน พบว่า ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของเด็กปฐมวัยด้านความสามารถในการสื่อสารและนำเสนอ โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีเยี่ยม มีคะแนนเฉลี่ย 8.62 คิดเป็นร้อยละ 95.78 รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการสืบค้นเป็นฐานนี้ได้รับการออกแบบโดยให้ความสำคัญกับเด็กปฐมวัยเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ มุ่งเน้นให้เด็กมีส่วนร่วมในการสืบค้นความรู้ กระตุ้นให้เกิดความสงสัยใฝ่รู้และมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ผ่านการสำรวจ ทดลอง และลงมือปฏิบัติจริง กระบวนการนี้ช่วยพัฒนาทักษะ

การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ และการเชื่อมโยงแนวคิดใหม่กับประสบการณ์เดิมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) ของ Piaget (1972) และ Vygotsky (1978) ที่เน้นการเรียนรู้ผ่านการสำรวจและการสืบค้น ซึ่งเชื่อว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นจากการลงมือปฏิบัติจริง การมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม และการสร้างความรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ การเรียนรู้ผ่านกระบวนการสืบค้นยังช่วยปลูกฝังทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทำให้เด็กสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ และต่อยอดสู่การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ในอนาคต

2. ทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยบูรณาการอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ร่วมกับการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบค้นเป็นฐาน สูงขึ้นกว่าก่อนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยบูรณาการอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ร่วมกับการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบค้นเป็นฐานโดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 26.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.14 คิดเป็นร้อยละ 98.21 อยู่ในระดับคุณภาพ ดีเยี่ยม สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่กำหนดไว้

ก่อนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.41 คิดเป็นร้อยละ 63.20 ซึ่งอยู่ในระดับ ควรปรับปรุง จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่ดีขึ้นหลังจากได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยสามารถพิจารณารายละเอียดของค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในแต่ละด้าน ดังนี้ ด้านที่ 1 ด้านการทำงานกลุ่ม ก่อนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.69 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.53 คิดเป็นร้อยละ 63.22 อยู่ในระดับ ควรปรับปรุง หลังได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.62 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.33 คิดเป็นร้อยละ 95.79 เพิ่มขึ้นเป็นระดับ ดีเยี่ยม ด้านที่ 2 ด้านความร่วมมือ ก่อนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.83 คิดเป็นร้อยละ 64.75 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.36 อยู่ในระดับ ควรปรับปรุง ซึ่งหลังได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.10 คิดเป็นร้อยละ 98.85 อยู่ในระดับ ดีเยี่ยม และด้านที่ 3 ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ก่อนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.55 คิดเป็นร้อยละ 61.63 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.35 อยู่ในระดับ ควรปรับปรุง หลังได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.00 คิดเป็นร้อยละ 100 อยู่ในระดับ ดีเยี่ยม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหลังเด็กปฐมวัยได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยทุกด้านมีค่าเฉลี่ยที่สูงขึ้น และอยู่ในระดับที่เพิ่มขึ้นกว่าก่อนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ทั้งนี้การที่เด็กปฐมวัยมีทักษะทางสังคมที่สูงขึ้นเป็นเพราะการบูรณาการอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย เนื่องจากช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านบริบทที่ใกล้ชิดกับชีวิตจริงของตนเอง การเชื่อมโยงองค์ความรู้กับอัตลักษณ์ท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต หรือสิ่งแวดล้อมในชุมชน ช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึกรักคุ้นเคยกับสิ่งที่เรียนรู้และมีความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้นเมื่อเด็กได้รับโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบริบทจริงของชุมชน เช่น การเรียนรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นผ่านกิจกรรมการทำหัตถกรรมพื้นบ้าน การเข้าร่วมเทศกาลประเพณีในชุมชน หรือการสำรวจธรรมชาติในพื้นที่ใกล้เคียง สิ่งเหล่านี้ช่วยสร้างแรงจูงใจให้เด็กอยากเรียนรู้มากขึ้น เด็กจะรู้สึกว่าคุณครูมีส่วนร่วมกับการเรียนรู้ ไม่ใช่เพียงแค่การรับฟังข้อมูลจากครูเท่านั้น การเรียนรู้ผ่านบริบทจริงยังช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึกกระตือรือร้นและมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ เมื่อเด็กได้สัมผัสประสบการณ์ที่มีความหมายสำหรับพวกเขา ความสนใจในการเรียนรู้จะเพิ่มขึ้นโดยธรรมชาติแนวทางนี้สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ของ David Kolb (1987) ที่เน้นการเรียนรู้ผ่านการสัมผัสและการปฏิบัติจริง และทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Albert Bandura (1986) ที่เน้นการเรียนรู้ผ่านการสังเกตและการจำลองพฤติกรรมจากผู้อื่น งานวิจัยของชลิดา สินธุภูมิ (2561) ยังพบว่า กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นไทยมีทักษะทางสังคมเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน เนื่องจากได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้วยตนเอง

นอกจากนี้การเรียนรู้แบบสืบค้นเป็นฐาน หรือ Inquiry-Based Learning เป็นกระบวนการที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย เนื่องจากมีขั้นตอนที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน การสื่อสาร และการช่วยเหลือกัน

อย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ John Dewey (1938) ที่เน้นการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง (Learning by Experience) โดยให้เด็กได้สำรวจและมีส่วนร่วมกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวอย่างแท้จริง กระบวนการนี้แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอนหลัก โดยในแต่ละขั้นตอนเด็กจะได้รับโอกาสฝึกทักษะทางสังคมต่าง ๆ เช่น การแสดงออกความคิดเห็น การฟังผู้อื่น การแบ่งปันข้อมูล และการทำงานเป็นทีม ในขั้นตอนที่ 1 “ขั้นตั้งคำถาม นำทางให้รู้” ในขั้นนี้เด็กได้ฝึกการตั้งคำถามและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งช่วยเพิ่มความมั่นใจและกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็น ซึ่งจากผลการศึกษาก่อนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับ ควรปรับปรุง โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 63.20 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าเด็กยังขาดความมั่นใจในการสื่อสารร่วมกับผู้อื่น และยังไม่กล้าแสดงออกความคิดเห็นในกลุ่ม แต่ภายหลังจากได้รับการจัดประสบการณ์ในขั้นนี้อย่างต่อเนื่องเด็กมีพัฒนาการดีขึ้นอย่างชัดเจน โดยคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 98.21 ซึ่งอยู่ในระดับ ดีเยี่ยม แสดงให้เห็นว่าเด็กสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ต่อมาในขั้นตอนที่ 2 “ขั้นสืบค้น ให้ดี มีคำตอบ” เด็กปฐมวัยได้มีโอกาสลงมือปฏิบัติจริงในการรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคำตอบของคำถามที่ตนเองหรือกลุ่มของตนได้ตั้งไว้ การสืบค้นข้อมูลในขั้นตอนนี้อาจอยู่ในรูปแบบของการออกไปสำรวจแหล่งเรียนรู้จริงในชุมชน การพูดคุยหรือสัมภาษณ์ผู้รู้ การสังเกตสิ่งแวดล้อมรอบตัว รวมถึงการค้นคว้าผ่านภาพ วิดีโอ หรือสื่อที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้ให้ ซึ่งการทำกิจกรรมเหล่านี้ในรูปแบบการทำงานกลุ่ม ส่งผลให้เด็กปฐมวัยได้รับการส่งเสริมทักษะทางสังคมในหลายมิติ กระบวนการเก็บข้อมูลดังกล่าวส่งเสริมให้เด็กได้ฝึกฝนการทำงานเป็นกลุ่ม โดยเริ่มจากการแบ่งหน้าที่ การรอคอย การฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และการพูดคุยแลกเปลี่ยนอย่างสุภาพการมีบทบาทและความรับผิดชอบที่ชัดเจนเช่นนี้ช่วยให้เด็กเข้าใจถึงความสำคัญของการทำงานร่วมกัน นอกจากนี้ สิ่งเหล่านี้เป็นพฤติกรรมที่สะท้อนถึงการพัฒนาทักษะทางสังคมอย่างเด่นชัด นอกจากนี้ เด็กยังได้เรียนรู้การยอมรับความแตกต่าง ทั้งในแง่มุมมองของความคิดเห็นและวิธีการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นพื้นฐานของการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข ยิ่งไปกว่านั้น เด็กบางคนที่มีความเข้าใจมากกว่าหรือมีประสบการณ์ในการออกสำรวจมาก่อน ก็จะแสดงพฤติกรรมช่วยเหลือเพื่อน เช่น พาเพื่อนดูวัตถุที่น่าสนใจ อธิบายสิ่งที่เห็น หรือชวนเพื่อนคิดวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน การช่วยเหลือซึ่งกันและกันเช่นนี้เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาทักษะทางสังคมในช่วงปฐมวัย ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ต่อมาขั้นที่ 3 “ขั้นเล่าแจ้ง แสดงความ” เป็นขั้นตอนที่สำคัญในการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็ก โดยเฉพาะในด้านการทำงานกลุ่ม การช่วยเหลือผู้อื่น และการร่วมมือกันในการแสดงความคิดเห็นและการสื่อสารในกลุ่ม กระบวนการนี้ช่วยให้เด็กพัฒนาทักษะการฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และการเคารพความคิดเห็นที่แตกต่างซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในการทำงานร่วมกันและการพัฒนาความสัมพันธ์ในกลุ่ม ทั้งนี้การอธิบายสิ่งที่พบเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้ช่วยเหลือผู้อื่นในกลุ่มโดยการแบ่งปันข้อมูลและประสบการณ์ที่ได้จากการสำรวจ ซึ่งเป็นการส่งเสริมการทำงานร่วมกันและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเรียนรู้ร่วมกัน เมื่อเด็กอธิบายสิ่งที่พบจากการสำรวจ เช่น การเรียนรู้เกี่ยวกับประเพณีหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น พวกเขาจะเริ่มเข้าใจถึงความสำคัญของสิ่งเหล่านี้ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของอัตลักษณ์ของชุมชนและตัวตนของพวกเขาเอง สอดคล้องกับแนวคิดของ Erik Erikson (1968) สนับสนุนว่า วัยปฐมวัยเป็นช่วงเวลาที่ได้พัฒนาความคิดริเริ่มและความมั่นใจในการร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น ซึ่งกระบวนการเรียนรู้แบบสืบค้นเป็นฐานนี้เป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยสร้างรากฐานทักษะทางสังคมเหล่านี้ส่งผลให้เด็กสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขและมีประสิทธิภาพ ขั้นตอนที่ 4 “ขั้นเชื่อมโยงเข้ากัน ปั่นเรื่องราว” การเชื่อมโยงสิ่งที่พบจากการสำรวจของเด็กกับสิ่งที่ผู้อื่นพบเป็นกระบวนการที่ช่วยพัฒนาและเสริมสร้างทักษะการทำงานร่วมกันในกลุ่ม เมื่อเด็กแบ่งปันประสบการณ์และความรู้ที่ได้รับจากการสำรวจพวกเขาจะได้เรียนรู้การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อมูลในกลุ่มซึ่งจะช่วยให้ทุกคนมีมุมมองที่หลากหลายขึ้น ในการทำงานกลุ่มการเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างสิ่งที่พบจากแหล่งต่าง ๆ จะทำให้เด็กสามารถร่วมกันสรุปผลจากการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งแบ่งปันข้อมูลและทำงานร่วมกันในการสรุปข้อสรุปที่เกิดขึ้น การร่วมมือกันในขั้นตอนนี้ไม่เพียงแต่ช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กในกลุ่ม แต่ยังส่งเสริมการแบ่งปันภาระงานและการประสานงานอย่างเป็นระบบซึ่งช่วยให้ทุกคนสามารถบรรลุผลสำเร็จร่วมกันได้ ในด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ไม่เพียงแต่เป็นการแบ่งปันข้อมูลแต่ยังเป็นการเรียนรู้การให้คำแนะนำและการสนับสนุนกันในการเรียนรู้ การช่วยเหลือผู้อื่นในกลุ่มยังช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีภายในกลุ่ม และเพิ่มโอกาสในการ

เรียนรู้ร่วมกัน การสนับสนุนกันในกระบวนการนี้จึงเป็นทักษะที่สำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและการพัฒนาทักษะทางสังคมในเด็กปฐมวัยการเชื่อมโยงในลักษณะนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัศมี อ้วนน้อย (2558) ที่ศึกษาการพัฒนาจิตรกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain-based Learning) ที่มีผลต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนบ้านวังหันน้ำตึง อำเภอลองหลวง จังหวัดกำแพงเพชร พบว่าเด็กมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หลังการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเรียนด้วยกิจกรรมที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นผลมาจากการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการสืบเสาะหาความรู้ตามลำดับขั้นตอนที่เป็นระบบ กระบวนการนี้ช่วยให้เด็กสามารถเชื่อมโยงความรู้เก่ากับความรู้ใหม่และเข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้ดียิ่งขึ้น และขั้นตอนสุดท้าย ขั้นตอนที่ 5 “ขั้นสรุปข้อมูลสู่การสร้างสรค์นวัตกรรม” ในขั้นตอนนี้เด็กจะได้ฝึกการออกแบบและสร้างสรรค์นวัตกรรมผ่านกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย เช่น การวาดภาพ ออกแบบสิ่งของ หรือสร้างโมเดลจำลองร่วมกัน ซึ่งช่วยให้เด็กได้แสดงออกทางความคิดอย่างอิสระ ฝึกฝนการใช้จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์พร้อมทั้งเรียนรู้การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ในด้านการทำงานกลุ่มในขั้นตอนนี้ช่วยเสริมสร้างทักษะความร่วมมือ โดยเด็กจะได้ฝึกการแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกัน ทั้งยังต้องสนับสนุนความคิดเห็นของกันและกัน และปรับเปลี่ยนแนวคิดเพื่อให้เหมาะสมกับเป้าหมายของกลุ่ม สอดคล้องกับทฤษฎีของ Erikson (1968) ผู้พัฒนาทฤษฎีพัฒนาการทางสังคม – อารมณ์ ซึ่งกล่าวถึงช่วงวัยปฐมวัย (3-5 ปี) ว่าเป็นช่วงที่เด็กพัฒนาความคิดริเริ่มและความมั่นใจในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น การทำงานเป็นทีมช่วยให้เด็กเรียนรู้การตัดสินใจร่วมกัน ฝึกการฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และเคารพในมุมมองที่แตกต่าง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการอยู่ร่วมกันในสังคม ในระหว่างกระบวนการออกแบบและสร้างสรรค์เด็กจะได้เรียนรู้การช่วยเหลือและสนับสนุนกันในกลุ่ม เช่น การให้คำแนะนำ การแบ่งปันทรัพยากร หรือการให้กำลังใจเพื่อน การฝึกช่วยเหลือกันนี้ช่วยให้เด็กพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี และเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในกลุ่ม เมื่อเด็กได้รับโอกาสช่วยเหลือผู้อื่นและถูกช่วยเหลือเด็กจะเข้าใจคุณค่าของความร่วมมือและความสำคัญของการทำงานร่วมกันอย่างมีน้ำใจ

ดังนั้นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นการมีส่วนร่วม การสำรวจ สืบค้น แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและทำงานร่วมกันในรูปแบบกลุ่มจะช่วยส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยได้อย่างเต็มที่ ทั้งการสื่อสาร การทำงานร่วมกัน และการช่วยเหลือผู้อื่นซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการเติบโตเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในอนาคต ผลการประเมินพบว่า หลังจากได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยบูรณาการอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบค้นเป็นฐาน ทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการสูงขึ้น โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าร้อยละ 70 นอกจากนี้ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.14 แสดงให้เห็นว่าเด็กส่วนใหญ่มีการพัฒนาทักษะทางสังคมในทิศทางเดียวกันและอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสะท้อนว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถส่งผลเชิงบวกต่อเด็กปฐมวัยได้อย่างทั่วถึง จากผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การบูรณาการอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบสืบค้นเป็นฐานเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบและยั่งยืน การเรียนรู้ผ่านบริบทที่มีความหมายและเชื่อมโยงกับชีวิตจริงช่วยให้เด็กเกิดความสนใจ มีแรงจูงใจ และได้พัฒนาทักษะทางสังคมที่สำคัญสำหรับการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบค้นเป็นฐานอย่างมีระบบ ควรมีการตั้งคำถามปลายเปิดที่ชวนให้เด็กเกิดความสงสัยใคร่รู้ และกระตุ้นให้คิดอย่างมีเหตุผล เด็กควรได้รับโอกาสในการสังเกต สำรวจ ทดลอง และอภิปรายร่วมกัน ซึ่งจะส่งเสริมกระบวนการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม โดยควรเลือกใช้สื่อที่หลากหลาย เช่น สื่อดิจิทัล วัสดุธรรมชาติ หรือสื่อที่เด็กสามารถสร้างขึ้นเอง เพื่อจูงใจให้เด็กคิดอย่างอิสระ สนุกกับการเรียนรู้ และลงมือปฏิบัติจริง

2. การส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่มเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมควรจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น การแบ่งกลุ่มสืบค้น การช่วยกันสร้างผลงาน การสรุปผลและนำเสนอร่วมกัน เพื่อฝึกฝนการสื่อสาร การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการตัดสินใจร่วมกัน ซึ่งจะส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้การเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น การมีน้ำใจ การแบ่งปัน และความสามารถในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

3. การติดตามและประเมินผลการเรียนรู้ควรใช้วิธีประเมินผลที่หลากหลาย เช่น การสังเกตพฤติกรรม การสนทนา การบันทึกผลงาน และการสะท้อนความคิดของเด็ก เพื่อให้สามารถประเมินพัฒนาการทางทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมและทักษะทางสังคมได้อย่างรอบด้านและลึกซึ้ง รวมถึงการใช้ผลการประเมินมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการและความสามารถของเด็กในแต่ละช่วงวัยอย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในครั้งต่อไป

1. ควรเพิ่มความหลากหลายของกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ เช่น การสำรวจหรือกิจกรรมภาคสนามที่เชื่อมโยงกับสถานที่ท้องถิ่นหรือชุมชน เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้แบบสืบค้นในบริบทเชิงพื้นที่ที่แท้จริงของเด็ก ซึ่งจะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงและสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้มาใช้ในการชีวิตประจำวันได้มากขึ้น

2. ด้านการประเมินผล ในกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบค้นเป็นฐานควรมีการวัดทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมและทักษะทางสังคมของเด็กอย่างชัดเจนและมีระบบ เช่น การใช้เครื่องมือประเมินที่สามารถวัดทักษะการสื่อสาร การทำงานร่วมกัน การแก้ปัญหา และการตัดสินใจร่วมกันของเด็ก รวมทั้งควรมีการประเมินผลในระยะเวลาที่ต่างกันเพื่อดูพัฒนาการของเด็กอย่างต่อเนื่อง

3. ควรมีการติดตามผลการพัฒนาเด็กในระยะยาว เพื่อประเมินว่าเด็กสามารถพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมและทักษะทางสังคมไปได้ถึงระดับใดซึ่งจะเป็นข้อมูลที่สำคัญในการปรับปรุงและพัฒนาต่อยอดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น

วารสารหลักสูตรและการสอน มช. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐาน

การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

ชลิดา สีนุทภูมิ. (2561). การจัดกิจกรรมการเล่นไทยเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย. *วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และนวัตกรรม มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์*, 1(1), 97-105.

ฐิติภัทร จักรคำ. (2566). การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้บูรณาการอัตลักษณ์ถิ่นเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ และสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.

วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เทพกัญญา พรหมขัติแก้ว. (2563). *เรียนรู้แบบสืบเสาะสำหรับเด็กปฐมวัย (Inquiry-based Learning)*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.

ราชกิจจานุเบกษา. (2562). พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562, 136(56 ก), 102-119.

รัศมี อ่วมน้อย. (2558). การพัฒนากิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ที่มีต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนบ้านวังหันน้ำดิง

อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

วรรณิ์ ลิ้มอักษร. (2554). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: บริษัท นาคิลโป้โฆษณา จำกัด.

วัฒนา มัคคสมัน. (2554). *การสอนแบบโครงการ* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: วี.พริ้นท์.

สุชาติ ศิริสุขไพบูรณ์. (2526). *เทคนิคและวิธีการสอนวิชาชีพ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

- สุดาพร ปัญญาพฤกษ์ และเสริมศรี ไชยศรี. (2558). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม เพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมที่จำเป็นสำหรับวิชาชีพครูยุคใหม่. *วารสารการวิจัยภาษาและคำ*, 9(2), 15–26.
- สุทธิกานต์ กิ่งก่ำ. (2567). การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้บูรณาการอัตลักษณ์เชิงพื้นที่เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารภาษาไทยและสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง สำหรับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. การค้นคว้าแบบอิสระ
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Carol Garhart Mooney. (2000). *Theories of Childhood: An Introduction to Dewey, Montessori, Erikson, Piaget and Vygotsky*. Redleaf Press, 2000.
- Dewey. (1938). *Experience and Education*. New York: Macmillan Company.
- Dyer, J. H., Gregersen, H. B., & Christensen, C. M. (2019). *The innovator's DNA: Mastering the five skills of disruptive innovators*. Boston, MA: Harvard Business Press.
- Erikson, E. H. (1968). *Identity: Youth and crisis*. New York: Norton.
- Kolb, D. A. (1987). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Piaget, J. (1972). Intellectual evolution from adolescence to adulthood. *Human Development*, 15(1), 1–12.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

วารสารหลักสูตรและการสอน มช.